

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Strategie interpretacyjne w praktyce edukacyjnej		8.0.13539	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Polonistyki Stosowanej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	edukacja polonistyczna z nauczaniem języka polskiego jako obcego
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Dariusz Szczukowski; prof. dr hab. Grażyna Tomaszewska; dr Maria Szoska; dr Irena Chawrińska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Ćw. audytoryjne		30 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		15 godzin - samodzielna i krytyczna lektura	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		wybranych opracowań;	
Liczba godzin		10 godzin - przygotowanie prac zleconych przez prowadzącego;	
Ćw. audytoryjne: 30 godz.		30 godzin - przygotowanie do egzaminu i sam egzamin.	
		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Dyskusja		Egzamin	
- Praca w grupach		Formy zaliczenia	
		- egzamin ustny	
		- Przygotowanie projektu zajęć wykorzystujących w praktyce lekcyjnej poststrukturalne / alternatywne wobec strukturalizmu strategię pracy z tekstem wraz z dobraną do projektu literaturą przedmiotu	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie w semestrze 4 na podstawie egzaminu:	
		- przygotowania projektu zajęć wykorzystujących w praktyce lekcyjnej poststrukturalne/ alternatywne wobec strukturalizmu strategię pracy z tekstem oraz znajomości literatury przedmiotu (80%);	
		aktywności na zajęciach (20%).	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	czynny udział w zajęciach	egzamin
	Wiedza	
K_W01	+	+
K_W02	+	+
K_W03	+	+
K_W08	+	+
K_W10	+	+
	Umiejętności	
K_U01	+	+
K_U02	+	+
K_U04	+	+
K_U08	+	+
	Kompetencje społeczne	
K_K01	+	+
K_K04	+	+
K_K05	+	+
K_K06	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Realizacja zajęć w ramach specjalności edukacja polonistyczna z nauczaniem języka polskiego jako obcego.

B. Wymagania wstępne

brak wymagań wstępnych

Cele kształcenia

Przygotowanie studentów do właściwego rozumienia przekładu języka teorii literaturoznawczych na język praktyki szkolnej. Przygotowanie studentów do innowacyjnego prowadzenia zajęć w zakresie edukacji literackiej z wykorzystaniem nowoczesnych strategii interpretacyjnych.

Treści programowe

Problematyka zajęć:

- Problem kształcenia umiejętności złożonych w praktyce szkolnej
- Problem dominacji w praktyce szkolnej jednej strategii interpretacyjnej (uproszczonego strukturalizmu) oraz konsekwencje jednolitości praktyk czytania literatury (nieczytanie, szkolna nuda, powielanie schematów odczytań itd.)
- Konieczność otwarcia na różnorodne poststrukturalne/ alternatywne wobec strukturalizmu strategie interpretacyjne oraz współczesne kategorie literaturoznawcze (np. doświadczenie, postpamięć), takie jak np.
- Hermeneutyka
- Psychoanaliza
- Etyka czytania/ zwrot emotywny
- Dekonstrukcja
- Krytyka feministyczna/ gender
- Krytyka postkolonialna
- Intertekstualność
- Badania kulturowe
- Animal studies
- Literatura klasyczna i współczesna wobec możliwości jej otwierania poprzez ponowoczesne strategie interpretacyjne
- Tworzenie i testowanie projektów zajęć lekcyjnych, których celem jest „adaptacja” strategii interpretacyjnych alternatywnych wobec strukturalizmu oraz ponowoczesnych kategorii literaturoznawczych do praktyki szkolnej
- Trudności (oraz ich przyczyny) związane z wykorzystaniem przez studentów wiedzy literaturoznawczej do jej zastosowania w praktyce szkolnej, poprzez tworzenie narzędzi dydaktycznych pozwalających na uruchomienie różnych ponowoczesnych strategii czytania.

Wykaz literatury

Każdorazowo na początku semestru prowadzący ustala zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu.

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Chrzęstowska Bożena, Współczesne czytanie poezji w szkole (1994), [w:] tejsze, Przedmiot, podmiot i proces. Szkice z metodyki kształcenia polonistycznego, Wybór i oprac. M. Kwiatkowska-Ratajczak, W. Wantuch, Poznań 2009.

- J. Waligóra Janusz, Interpretacja albo utrata pewności, [w:] tegoż, Ani rytuał, ani karnawał.... O interpretacji tekstu literackiego w szkole, Kraków 2014.
- K. Biedrzycki, Lęk przed interpretacją, w: Kompetencje nauczyciela polonisty we współczesnej szkole. Między schematyzmem a kreatywnością, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019.
- M. P. Markowski, Wprowadzenie. Co ja tu robię? w: tegoż, Wojny nowoczesnych plemion, Kraków 2019, s. 5-20.
- K. Koziołek, Czytanie z innym, Katowice 2006 (np. Przymus lektury: s. 7-33; Powtarzanie a rozkosz różnicowania: s. 140-153).
- Koziołek K. 2012. Ziemia niczyja. Zwroty badawcze w literaturoznawstwie i ich konsekwencje dla nauczania literatury. „Postscriptum Polonistyczne” 2012, nr 2.
- B. Myrdzik, Rola hermeneutyki w edukacji polonistycznej (rozdz. IV, Hermeneutyka interpretacja tekstu poetyckiego w szkole) Lublin 1999.
- B. Myrdzik, Wpływ doświadczenia na proces lektury czytelnika. Refleksje dydaktyczne, [w:] B. Myrdzik, I. Morawska, M. Latoch-Zielińska, Przestrzenie rzeczywiste i wyobrażone. Metodyczny wielogłos o różnych przestrzeniach, Lublin 2016.
- A. Pilch, Kierunki interpretacji tekstu poetyckiego. Literaturoznawstwo i dydaktyka, Kraków 2003 (s. 255-296).
- A. Pilch, Hermeneutyka jako metoda interpretowania tekstów poetyckich [w:] Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004.
- A. Pilch, Doskonalenie warsztatu interpretatora tekstu (intersemiotyczne lekcje czytania i interpretacji [w:] Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005.
- E. Jaskółowa, Konsekwencje interpretacyjne kontekstowego czytania. Przykład utworu S. Balińskiego, „O tamtej” [w:] „Czytanie” tekstów kultury. Metodologia. Badania. Metodyka, pod red. B. Myrdzik, I. Morawskiej, Lublin 2007.
- A. Janus-Sitarz, Przyjemność i odpowiedzialność w lekturze, Kraków 2009 (s. 209-366).
- Humanisci wobec metaforyki teorii chaosu. Studia pod red. D. Heck i K. Bakuły, Wrocław 2012 (wybór, m. in. artykuł: A. Janus-Sitarz, Trajektorie czytania. O losowej naturze procesu lektury, s. 201-208).
- Nowe odsłony klasyki w szkole. Literatura XIX wieku, pod red. E. Jaskółowej i K. Jędrych, Katowice 2013 (m.in. K. Koziołek, Lektura jako obietnica. Zwrot teologiczny w badaniach literackich i jego konsekwencje dla nauczania literatury, s. 231-241).
- Adaptacje. Szkolne użycia ponowoczesnych (anty)teorii literatury, Gdańsk 2018 (s. 7-19).
- L. Szczepaniak-Sobczyk, Testowanie przydatności elektronicznych narzędzi, w: Adaptacje. Szkolne użycia ponowoczesnych (anty)teorii literatury, Gdańsk 2018.
- G. Tomaszewska, Praktyki czytania. Ponowoczesna interpretacja a szkoła, Gdańsk 2019 (część rozdz. Interpretacja ponowoczesna a (bez)interpretacja szkolna, s. 25-40).
- A. Kania, „Blackout i found poetry”. Od notatki i „poezji z odzysku” do interpretacji tekstów o II wojnie światowej, „Z Teorii i Praktyki Dydaktycznej Języka Polskiego” 2019, t. 28, s. 51-65.
- K. Kwak, Czy Kopciuszek musi być dziewczyną? Edukacja polonistyczna bez schematów rodzajowych, Kraków 2019.
- A.2. studiowana samodzielnie przez studenta**
- Z. Uryga Zenon, Odbiór liryki w klasach maturalnych, Warszawa – Kraków 1982 (ostatni rozdział).
- Z. Budrewicz, Odbiorca szkolnej lektury jako podmiot doświadczający, [w:] Doświadczenie lektury. Między krytyką literacką a dydaktyką literatury, red. K. Biedrzycki i A. Janus-Sitarz, Kraków 2012.
- Nowe opisanie świata. Literatura i sztuka dla dzieci i młodzieży. W kręgach oddziaływań, red. B. Niesporek-Szamburska, M. Wójcik-Dudek, Katowice 2013.(wybór)
- D. Szczukowski, Praktykowanie lektury, Gdańsk 2019 (wybrane przykłady z rozdziału Praktyki czytania)
- Sztuka interpretacji. Poezja polska XX i XXI wieku, red. D. Szczukowski, G. B. Tomaszewska, Gdańsk 2014 (wybór propozycji interpretacyjnych).
- G. Tomaszewska, Przeciw gotowym odpowiedziom. Literatura i dydaktyka literatury w czytelniczych spotkaniach, Gdańsk 2021 (wybór).
- Janus-Sitarz Anna, Kolejna odsłona wykluczenia. Edukacja i literatura wobec zjawiska biedy, [w:] Przestrzenie spotkania. Tom dedykowany Profesor Ewie Jaskółowej w czterdziestolecie pracy naukowej i dydaktycznej, red. K. Jędrych, D. Krzyżyk, M. Ochwat, M. Wójcik-Dudek, Katowice 2018.
- Morawska Iwona, Czytanie jako spotkanie z Innym w teorii i praktyce edukacyjnej, [w:] B. Myrdzik, I. Morawska, M. Latoch-Zielińska, Przestrzenie rzeczywiste i wyobrażone. Metodyczny wielogłos o różnych przestrzeniach, Lublin 2016.
- A. Włodarczyk, Etyka interpretacji tekstu literackiego. Postmodernizm. Humanizm. Dydaktyka, Kraków 2014.
- M. Wójcik-Dudek Małgorzata, W(y)czytać Zagładę. Praktyki postpamięci w polskiej literaturze dla dzieci i młodzieży XXI wieku, Katowice 2016.
- A. Filipowicz, (Prze)zwierzęcenia. Poetyckie drogi do postrantropocentryzmu, Gdańsk 2017.
- K. Wawer, Drugi plan. Twórczość Wiesława Myślińskiego w perspektywie postkolonialnej, Kraków 2018.
- Literatura uzupełniająca:**
- M.P. Markowski, Polityka wrażliwości. Wprowadzenie do humaniryki, Kraków 2013

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W02, K_W03, K_W08, K_W10 K_U01, K_U02, K_U04, K_U08 K_K01, K_K04, K_K05, K_K06	K_W01, K_W02, K_W03, K_W08, K_W10 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma rozszerzoną wiedzę z zakresu teorii i praktyki interpretacyjnej (K_W01, K_W02); • ma świadomość różnych strategii interpretacyjnych, niezbędnych dla pogłębionego czytania literatury w praktyce edukacyjnej (K_W03); • ma niezbędną wiedzę o współczesnych zjawiskach literaturoznawczych i kulturowych, które może wykorzystać w pracy edukacyjnej (K_W08);

- ma świadomość transdyscyplinarności edukacji literackiej (K_W10).

Umiejętności

K_U01, K_U02, K_U04, K_U08

Student:

- umie dotrzeć do potrzebnej wiedzy rzeczowej, z różnych źródeł i nowoczesnych technologii, dokonać jej oceny i selekcji, by wykorzystać ją do tworzenia projektów edukacyjnych (K_U01);
- posiada umiejętność realizacji przygotowanego materiału literacko-kulturowego w praktyce edukacyjnej, przy wykorzystaniu różnych źródeł. (K_U02);
- posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy merytorycznej, stosuje różne strategie interpretacyjne w praktyce edukacyjnej (K_U04, K_U08);
- dostosowuje warsztat pracy do potrzeb, zainteresowań i doświadczeń społeczno-kulturowych współczesnych odbiorców literatury (K_U08).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K04, K_Ko5, K_Ko6

Student:

- dba o rozwój własnych kompetencji literacko-kulturowych, pozwalających na efektywne prowadzenie zajęć z kształcenia literackiego (K_K01);
- dostrzega związek między teorią i praktyką dydaktyczną widzi potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego (K_K01);
- potrafi inspirować i organizować pracę uczniów (K_K04);
- dostrzega rolę edukacji literackiej w budowaniu tożsamości młodego człowieka zarówno w przestrzeni lokalnej, jak i uniwersalnej (K_K05);
- ma świadomość rozwijania swoich kompetencji metodologicznych i metodycznych (K_K06).

Kontakt

dariusz.szczukowski@ug.edu.pl